

BRG.0002.49.2022

ZAWIADOMIENIE

Uprzejmie zawiadamiam, że w dniu 2 grudnia 2022 roku / piątek /
o godz. 8³⁰ odbędzie się XLIX sesja Rady Miejskiej w Wodzisławiu VIII kadencji.

Sesja Rady odbędzie się w sali posiedzeń urzędu Miasta i Gminy Wodzisław.

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie quorum.
2. Powołanie sekretarza obrad.
3. Przyjęcie porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z sesji Nr XLVII z dnia 28 października 2022 oraz nadzwyczajnej sesji Nr XLVIII odbytej w dniu 7 listopada 2022r.
5. Sprawozdanie z działalności Burmistrza w okresie międzysesyjnym.
6. Informacja o interpelacjach i zapytaniach radnych.
7. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) zmian budżetu i w budżecie Miasta i Gminy Wodzisław na 2022 rok,
 - b) zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Wodzisław na lata 2022-2032,
 - c) obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego,
 - d) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
 - e) określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych,
 - f) zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso,
 - g) przyjęcia rocznego programu współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023,
 - h) zmiany uchwały Nr XIII/84/2019 Rady Gminy Wodzisław z dnia 3 października 2019r. w sprawie uchwalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wodzisław.
8. Wolne wnioski i informacje, sprawy różne.
9. Zamknięcie obrad sesji.

Informuję, że projekty uchwał będące przedmiotem obrad sesji są dostępne na stronie BIP urzędu www.ugwodzislaw.pl.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wodzisławiu
Macłowski
Leszek Krzelowski

Projekt

z dnia 22 listopada 2022 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WODZISŁAWIU**

z dnia 21 listopada 2022 r.

w sprawie zmian budżetu i w budżecie Miasta i Gminy WODZISŁAW na 2022 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4, pkt 9 lit. c,d, i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559 z późn.zm.) w związku z art. 211, art. 212 art. 214, art. 217, art. 222 ust. 1-3, art. 235, art. 236, art. 237, art. 258 ust.1 art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 poz. 1634)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Dokonuje się zmian w planie wydatków budżetowych na 2022 r. zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

2. § 1 Uchwały budżetowej otrzymuje brzmienie: Ustala się dochody budżetu gminy na 2022 r. w wysokości: **49.776.864,32 zł.** w tym:

- 1) dochody bieżące - 43.694.325,52 zł.
- 2) dochody majątkowe - 6.082.538,80 zł.

3. § 2 Uchwały budżetowej otrzymuje brzmienie: Ustala się wydatki budżetu gminy na 2022 r. w wysokości: **57.752.219,67 zł.** w tym:

- 1) wydatki bieżące - 43.969.388,57 zł.
- 2) wydatki majątkowe - 13.782.831,10 zł.

4. Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXXVIII/373/2022 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wodzisław na 2022 r. pod nazwą "Limity wydatków na wieloletnie przedsięwzięcia do poniesienia w 2022 r." po dokonanych zmianach otrzymuje brzmienie według Załącznika Nr 3 do niniejszej uchwały.

5. Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XXXVIII/373/2022 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wodzisław na 2022 r. pod nazwą "Zadania inwestycyjne roczne po dokonanych zmianach otrzymuje brzmienie według Załącznika Nr 4 do niniejszej uchwały.

6. Załącznik Nr 10 do Uchwały Nr XXXVIII/373/2022 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wodzisław na 2022 r. pod nazwą "Dotacje celowe w 2022 r., po dokonanych zmianach otrzymuje brzmienie według Załącznika Nr 5 do niniejszej uchwały.

7. Dokonuje się zmiany § 6 ust. 2 Uchwały Nr XXXVIII/373/2022 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Wodzisław na 2022 r., który otrzymuje brzmienie:

2. Ustala się:

1. dochody w kwocie **82.929,18 zł.** z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i opłat, o których mowa w art. 9² ust. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

2. wydatki w kwocie **127.354,67 zł.** na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programie przeciwdziałania narkomanii,

3. przychody w kwocie **9.670,45 zł.** z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych,

4. wpływy z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie **34.755,04 zł.**

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW

mgr Dominik Łukaszek

Skarbnik Gminy

mgr Zdzisława Kowalska

UZASADNIENIE

1. Dochody budżetowe zwiększono o kwotę 5.000 zł. w tym:

- w **dziale 754** - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa o kwotę **5.000 zł.** z tytułu środków z Urzędu Wojewódzkiego na wsparcie jednostek OSP w niesieniu pomocy dla uchodźców z Ukrainy.

2. Wydatki budżetowe zwiększono o kwotę 82.800 zł. w tym:

- w **dziale 400** – Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę o kwotę **50.000 zł.** z przeznaczeniem na zakup wodomierzy.

- w **dziale 754** - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa o kwotę **5.000 zł.** z przeznaczeniem na zakup materiałów dla OSP w Nawarżycach, w związku z otrzymaniem środków z Urzędu Wojewódzkiego na wsparcie jednostek OSP w niesieniu pomocy dla uchodźców z Ukrainy.

- w **dziale 900** – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o kwotę **20.000 zł.** z przeznaczeniem na zakup materiałów wykorzystywanych przy realizacji zadań wykonywanych przez Referat Gospodarki Komunalnej.

- w **dziale 921** – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę **7.800 zł.** z przeznaczeniem na zakup gazu dla świetlicy w Piotrkowicach.

3. Wydatki budżetowe zmniejszono o kwotę 77.800 zł. w tym:

- w **dziale 900** – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o kwotę **70.000 zł.** z tytułu zmniejszenia wydatków bieżących na gospodarce ściekowej.

- w **dziale 921** – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o kwotę **7.800 zł.** z tytułu zmniejszenia dotacji celowej dla Koła Gospodyń Wiejskich w Piotrkowicach.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia
 Zmiana planu dochodów

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 326 776,00	5 000,00	1 331 776,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	1 326 776,00	5 000,00	1 331 776,00
		2180	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	0,00	5 000,00	5 000,00

Razem:	49 771 864,32	5 000,00	49 776 864,32
---------------	---------------	----------	---------------

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dniar.

Zmiana planu wydatków

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010	01043		Rolnictwo i łowiectwo	4 971 482,82	0,00	4 971 482,82
			Infrastruktura wodociągowa wsi	1 356 683,00	234 000,00	1 590 683,00
			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 026 683,00	234 000,00	1 260 683,00
01095			Pozostała działalność	1 777 945,82	-234 000,00	1 543 945,82
			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	288 000,00	-234 000,00	54 000,00
			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	527 200,00	50 000,00	577 200,00
400	40002		Dostarczanie wody	502 200,00	50 000,00	552 200,00
			Zakup materiałów i wyposażenia	158 000,00	50 000,00	208 000,00
600	60016		Transport i łączność	4 847 915,20	0,00	4 847 915,20
			Drogi publiczne gminne	3 463 427,00	-94 119,80	3 369 307,20
			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 581 979,80	-94 119,80	2 487 860,00
			Drogi wewnętrzne	1 074 548,20	94 119,80	1 168 668,00
			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 074 548,20	94 119,80	1 168 668,00
754	75412		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 642 427,00	5 000,00	2 647 427,00
			Ochotnicze strażne pożarne	2 522 427,00	5 000,00	2 527 427,00
			Zakup materiałów i wyposażenia	103 359,00	5 000,00	108 359,00
900	90001		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 402 218,00	-50 000,00	4 352 218,00
			Gospodarka ściekowa i ochrona wód	637 568,00	-70 000,00	567 568,00
			Zakup usług pozostałych	240 368,00	-70 000,00	170 368,00
			Pozostała działalność	232 600,00	20 000,00	252 600,00
921	92109		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 246 697,80	0,00	1 246 697,80
			Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	623 886,80	0,00	623 886,80
			Zakup energii	30 600,00	7 800,00	38 400,00
	6230		Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	20 353,00	-7 800,00	12 553,00
Razem:				57 747 219,67	5 000,00	57 752 219,67

12.	754	75412	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - OSP Wodzisław, Brzeście, Niegosławice 2020-2022	1 962 203	1 876 103	8 500	75 000	0	465 827	0	0	1 326 776	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
13.	754	75412	Budowa budynku wielofunkcyjnego: Remizy OSP i Świetlicy Wiejskiej w Mierzawie 2016-2022	1 394 443	38 260	8 260	0	0	30 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
14.	754	75412	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej - etap II 2022-2023	2 940 000	35 000	0	0	0	35 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 754				6 296 646	1 949 363	16 760	75 000	0	530 827	0	0	1 326 776	
15.	801	80101	Budowa boisk wielofunkcyjnych przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Lubczy oraz przy Szkole Podstawowej w Niegosławicach 2021 -2023	2 230 616	424 974,80	55 474,80	0	0	13 000	0	356 500	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
16.	801	80101	Modernizacja infrastruktury edukacyjnej na terenie gminy Wodzisław 2021-2022	1 467 816	1 020 000	0	0	0	20 000	0	1 000 000	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 801				3 698 432	1 444 975	55 474,80	0	0	33 000	0	1 356 500	0	
17.	900	90015	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Wodzisław 2017 - 2022	3 762 814	1 516 431	0	168 309	0	101 844	0	0	1 246 278	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
18.	900	90015	Dobudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Wodzisław 2011-2022	943 635	184 540	0	0	0	184 540	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 900				4 706 449	1 700 971	0	168 309	0	286 384	0	0	1 246 278	
19.	921	92109	Zagospodarowanie terenu wokół działki Nr 39 w Dębianach 2021-2022	28 596	15 012	0	0	0	15 012	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
20.	921	92109	Zagospodarowanie terenu wokół strażnicy w miejscowości Lubcza 2021-2022	38 212	24 140	0	0	0	24 140	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
21.	921	92109	Budowa budynku świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego w Laskowej 2021-2023	315 490	50 000	0	0	0	50 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
22.	921	92109	Zagospodarowanie działki Nr 132/1 w miejscowości Kowalów Dolny 2021-2023	173 000	48 000	14 540	0	0	33 460	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
23.	921	92109	Budowa budynku świetlicy wiejskiej w Dębianach 2021-2023	195 000	50 000	0	0	0	50 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
24.	921	92116	Kocioł c.o. dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Wodzisławiu 2019-2021	85 100	84 500	0	65 000	0	10 573	0	8 927	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 921				835 398	271 652	14 540	65 000	0	183 185	0	8 927	0	
WYDATKI OGÓLEM				41 754 409	9 867 668,10	1 962 293,80	1 316 286,30	0	1 703 000	0	2 103 054	2 783 034	

Zadania inwestycyjne roczne w 2022 r.

Lp.	Dział	Rozdz.	Nazwa zadania inwestycyjnego	rok budżetowy 2022 (7+8+9+10)	Planowane wydatki w tym źródła finansowania						Jednostka org. realizująca zadanie lub koordynująca program
					dochody własne jst	niewykorzystane środki planowane na rok budżetowy budowa operacyjna w odrębnych ustawach p.800	kredyty i pożyczki	w tym: kredyty i pożyczki zaciągnięte na realizację zadania pod refinansowy wydatków	dotacje i środki pochodzące z innych źró.	środki wymienione w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
1.	010	01043	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Łany	27 000	0	27 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
2.	010	01043	Przebudowa sieci wodociągowej na moście w ul. Jędrzejowskiej w Wodzisławiu	49 004	0	49 004	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
3.	010	01043	Rozbudowa monitoringu i sterowania na obiektach sieci wodociągowej na terenie gminy Wodzisław	80 000	0	80 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
4.	010	01044	Zakup samochodu asenizacyjnego do obsługi oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu	900 000	0	900 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
5.	010	01044	Zakup ciągnika rolniczego wraz z osprzętem, do obsługi oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu	500 000	0	500 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
6.	010	01044	Modernizacja systemu sterowania oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu	77 000	0	77 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
7.	010	01044	Budowa hali magazynowej do składowania osadu oraz garaży na terenie oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu	250 000	0	250 000	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 010				1 883 004	0	1 883 004	0	0	0	0	
8.	600	60016	Wykonanie nawierzchni bitumicznej na drodze gminnej w miejscowości Dropiówka	159 380	0	159 380	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
9.	600	60017	Przebudowa parkingu na osiedlu w Przylęczku	120 000	0	0	120 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
10.	600	60017	Uregulowanie stanu prawnego oraz przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Krężoły - Sielec dl. 220m	15 000	0	0	15 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
11.	600	60017	Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Łany dl. 300 m.	176 033	0	176 033	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
12.	600	60017	Przebudowa drogi wewnętrznej do oczyszczalni ścieków w Wodzisławiu dl. 325 m	150 000	0	145 000	5 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
13.	600	60017	Przebudowa drogi wewnętrznej dz. Nr 200 w miejscowości Brzeście dl. - 90 m	59 377	0	59 377	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
14.	600	60017	Utwardzenie istniejących miejsc postojowych w Wodzisławiu	365 486	0	365 486	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
15.	600	60017	Przebudowa drogi wewnętrznej dz. Nr 306 w miejscowości Mieronice	49 600	15 000	34 600	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
16.	600	60016	Wykonanie odwodnienia przy drodze Nr 398047T w miejscowości Świątniki	20 000	0	0	20 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
17.	600	60016	Rowerowa edukacja - mobilne miasteczka ruchu drogowego	20 000	20 000	0	0	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 600				1 134 876	35 000	939 876	160 000	0	0	0	
18.	750	75095	Cyfrowa Gmina	206 790	0	0	0	0	0	206 790	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 750				206 790	0	0	0	0	0	206 790	
19.	754	75412	Wymiana pokrycia dachowego na budynku strażnicy w Pękosławiu	14 000	0	0	14 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
20.	754	75412	Modernizacja ogrzewania w budynku strażnicy w Pękosławiu	54 000	0	0	54 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
21.	754	75412	Ocieplenie ścian zewnętrznych budynku strażnicy w Olszówce Nowej	25 000	0	0	25 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
22.	754	75412	Budowa ogrodzenia wokół OSP w miejscowości Krężoły	25 000	0	0	25 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
23.	754	75412	Zakup syreny elektronicznej do OSP w Niegosławicach	27 000	5 000	0	22 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 754				145 000	5 000	0	140 000	0	0	0	
24.	801	80101	Przebudowa zewnętrznej kanalizacji sanitarnej w Szkole Podstawowej w Mierzawie	37 000	0	0	37 000	0	0	0	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 801				37 000	0	0	37 000	0	0	0	
25.	926	92605	Poprawienie standardu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej Gminy Wodzisław	88 000	31 100	0	0	0	8 535	48 362	Urząd Miasta i Gminy w Wodzisławiu
Razem dział 926				88 000	31 100	0	0	0	8 535	48 365	
Ogółem				3 494 670	71 100	2 822 880	337 000	0	8 535	255 155	

Dotacje celowe w 2022 roku

w złotych

Lp.	Dział	Rozdział	§	Nazwa zadania	Jednostka otrzymująca dotację	Kwota dotacji
1	2	3		4	5	6
I. Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych						
1.	010	01095	2710	Dożynki Powiatowe	Powiat Jędrzejowski	1 000
2.	600	60014	6300	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1145T Niegosławice - Konary - Strzeszkowice - Piskorzowice - Mierzawa - Krzcięcice - Sędziszów w miejscowości Niegosławice	Powiat Jędrzejowski	130 000
3.	600	60014	6300	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1145T Niegosławice - Konary - Strzeszkowice - Piskorzowice - Mierzawa - Krzcięcice - Sędziszów w miejscowości Konary	Powiat Jędrzejowski	90 000
4.	600	60014	6300	Przebudowa drogi Nr 1152T Kowalów Dolny - Kowalów Górny - Wodacz	Powiat Jędrzejowski	30 000
5.	600	60014	6300	Przebudowa drogi Nr 1147T Nawarzyce - Brzezinki - Sadki	Powiat Jędrzejowski	57 940
6.	851	85121	2780	Realizacja programów profilaktycznych	Gminny Ośrodek Zdrowia w Wodzisławiu	70 000
7.	851	85121	6220	Dofinansowanie zakupu sprzętu, przebudowa budynku	Gminny Ośrodek Zdrowia w Wodzisławiu	80 000
II. Dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych						
1.	921	92109	2360	Dofinansowanie utrzymania świetlicy	Jednostka wybrana w drodze konkursu	29 000
2.	921	92109	6230	Dofinansowanie wymiany dachu	Koło Gospodyń Wiejskich w Przewodach	11 353
3.	921	92109	6230	Dofinansowanie wymiany ogrzewania	Koło Gospodyń Wiejskich w Piotrkowicach	1 200
3.	926	92605	2360	Dofinansowanie sportu	Jednostka wybrana w drodze konkursu	96 000
Ogółem					*	596 493

Projekt

z dnia 21 listopada 2022 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WODZISŁAWIU**

z dnia 21 listopada 2022 r.

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wodzisław na lata 2022-2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 poz. 559) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 229, art. 230 ust. 6 i art. 232 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 poz. 1634) **uchwała się co następuje:**

§ 1. 1. Załącznik Nr 1 „Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wodzisław na lata 2022-2032” do Uchwały Nr XXXVIII/372/2022 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wodzisław na lata 2022-2032 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Załącznik Nr 2 "Wykaz wieloletnich przedsięwzięć Gminy Wodzisław otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.

3. Objaśnienia zmian przyjętych wartości w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wodzisław na lata 2022-2029 zawiera załącznik Nr 3.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz
Miasta i Gminy Wodzisław
mgr Dominik Łukasik

Robert Bednarczyk
RADCA PRAWNY
Kw.-K-836

Skarbnik Gminy
mgr Zdzisława Kowalska

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 231 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zmiana kwot wydatków na realizację przedsięwzięć może nastąpić w wyniku podjęcia uchwały organu stanowiącego. W związku ze zmianami w realizacji przedsięwzięć należy podjąć niniejszą uchwałę .

Projekt

z dnia 22 listopada 2022 r.
Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WODZISŁAWIU

z dnia 14 listopada 2022 r.

w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 333) **Rada Miejska w Wodzisławiu uchwala co następuje:**

§ 1. Obniża się cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 19 października 2022 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy **2023** (M.P. z 2022 r. poz. 995) z kwoty **74,05 zł.** za 1 dt. do kwoty **50 zł** za 1 dt.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wodzisław.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXXVI/350/2021 Rady Gminy Wodzisław z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie obniżenia ceny skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego nie wcześniej jednak niż z dniem 1 stycznia 2023 r.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW

mgr Dominik Łukasik

Skarbnik Gminy

mgr Edzislawa Kowalska

UZASADNIENIE

Proponuje się obniżenie przyjmowanej jako podstawa do obliczenia podatku rolnego ceny żyta za 1 dt. z kwoty 74,05 zł. do kwoty 50 zł. Planowane dochody Gminy z tytułu podatku rolnego przy cenie 50 zł. za dt. będą kształtowały się w wysokości **1.618.660,39 zł.** Według ceny proponowanej przez Prezesa GUS dochód gminy z tytułu podatku rolnego przy cenie 74,05 zł. za dt. wynosiłby **2.397.236,03 zł.** Skutek obniżenia ceny żyta wynosił będzie **778.575,65 zł.**

Projekt

z dnia 22 listopada 2022 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WODZISŁAWIU

z dnia 17 listopada 2022 r.

w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1452 z późn.zm.) **Rada Miejska w Wodzisławiu** uchwala co następuje:

§ 1. Określa się następujące stawki podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie **Gminy WODZISŁAW**:

1) od gruntów:

- a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób sklasyfikowania w ewidencji gruntów i budynków - **0,66 zł od 1 m² powierzchni;**
- b) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - **5,00 zł od 1 ha powierzchni;**
- c) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - **0,24 zł od 1 m² powierzchni;**
- d) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - **2 zł. od 1 m² powierzchni.**

2) od budynków lub ich części:

- a) mieszkalnych - **0,51 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,**
 - b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - **18,25 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,**
 - c) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - **11,55 zł. od 1 m² powierzchni użytkowej;**
 - d) związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - **5,14 zł od 1 m² powierzchni użytkowej;**
 - e) od pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - **3,00 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,**
- 3) od budowl - 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i ust. 3-7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXVI/351/2021 Rady Gminy Wodzisław z dnia 8 grudnia 2021 r. sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, nie wcześniej jednak niż z dniem 1 stycznia 2023 r.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW
mgr Dominik Łucastek

Skarbnik Gminy

mgr Zdzisława Kowalska

UZASADNIENIE

Biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczno- finansowe społeczeństwa gminy w pozycji uchwał podatkowych na 2023 r. została zastosowana generalna zasada - obniżenia stawek ogłoszonych obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie górnych stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2023 r. (M.P. z dnia 1 sierpnia 2022 poz. 731).

W związku z powyższym podatek od nieruchomości według stawek ogłoszonych przez Ministra Finansów wynosiłby **2.755.397,04 zł**. Podatek od nieruchomości według stawek określonych przez Radę Miejską wynosi **1.587.909,92 zł**. Skutek obniżenia stawek podatku od nieruchomości wynosi **1.167.487,12 zł**.

Projekt

z dnia 22 listopada 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WODZISŁAWIU**

z dnia 17 listopada 2022 r.

w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn.zm.) i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1452 z późn.zm.) **Rada Miejska w Wodzisławiu** uchwała co następuje:

§ 1. 1. Określa się następujące stawki podatku od środków transportowych obowiązujące na terenie Gminy WODZISŁAW:

- 1) od samochodów ciężarowych, o których mowa w art. 8 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej:
 - a) powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie - **760 zł.**;
 - b) powyżej 5,5 ton do 9 ton włącznie - **971 zł.**;
 - c) powyżej 9 ton do poniżej 12 ton - **1.227 zł.**;
- 2) od samochodów ciężarowych, o których mowa w art. 8 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej równej i wyższej niż 12 ton w zależności od liczby osi, dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu i rodzaju zawieszenia według stawek określonych w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały;
- 3) od ciągników siodłowych i balastowych, o których mowa w art. 8 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów:
 - a) 3,5 ton do 5,5 ton włącznie - **760 zł.**;
 - b) powyżej 5,5 ton do 9 ton włącznie - **971 zł.**;
 - c) powyżej 9 ton do poniżej 12 ton - **1.227 zł.**;
- 4) od ciągników siodłowych i balastowych, o których mowa w art. 8 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton w zależności od liczby osi, dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu zawieszenia według stawek określonych w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały;
- 5) od przyczep i naczep, o których mowa w art. 8 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i poniżej 12 ton (z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego) - **877 zł.**;
- 6) od przyczep i naczep, o których mowa w art. 8 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego), które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton według stawek określonych w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały;

7) od autobusów, o których mowa w art. 8 pkt 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o ilości miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:

a) mniejszej niż 22 miejsca – **1.795 zł;**

b) równej lub wyższej niż 22 miejsca - **2.267 zł;**

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Nr XXXVI/352/2021 Rady Miejskiej w Wodzisławiu z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego nie wcześniej jednak niż z dniem 1 stycznia 2023 r.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW
mgr Dominik Łukasik

skarbnik Gminy
mgr Zuzisława Kowalska

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Wodzisławiu

z dnia 17 listopada 2022 r.

STAWKI PODATKU DLA POJAZDÓW OKREŚLONYCH

w art. 8 pkt 2 USTAWY

Liczba osi i dopuszczalna masa całkowita (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inny system zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Dwie osie			
12	13	1.578	1.637
13	14	1.578	1.637
14	15	1.532	1.637
15		1.595	1.672
Trzy osie			
12	17	1.883	1.916
17	19	1.883	1.916
19	21	1.883	1.916
21	23	1.883	1.916
23	25	1.883	2.162
25		1.883	2.162
Cztery osie i więcej			
12	25	1.893	1.883
25	27	1.893	1.883
27	29	3.459	2.968
29	31	3.459	2.968
31		3.459	2.968

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Wodzisławiu

z dnia 17 listopada 2022 r.

STAWKI PODATKU DLA POJAZDÓW OKREŚLONYCH

w art. 8 pkt 4 USTAWY

Liczba osi i dopuszczalna masa Całkowita zespołu pojazdów: ciągnik siodłowy + naczepa; ciągnik balastowy + przyczepa (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inne systemy zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Dwie osie			
12	18	1.449	1.472
18	25	2.291	2.302
25	31	2.291	2.302
31		2.209	2.373
Trzy osie i więcej			
12	40	2.302	2.477
40		3.097	3.296

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Wodzisławiu

z dnia 17 listopada 2022 r.

STAWKI PODATKU DLA PRZYCZEP I NACZEP OKREŚLONYCH

w art. 8 pkt. 6 USTAWY

Liczba osi i dopuszczalna masa Całkowita zespołu pojazdów: naczepa/pryczepa + pojazd silnikowy (w tonach)		Stawka podatku (w złotych)	
Nie mniej niż	Mniej niż	Oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub zawieszeniem uznanym za równoważne	Inne systemy zawieszenia osi jezdnych
1	2	3	4
Jedna oś			
12	18	1.158	1.181
18	25	1.158	1.181
25		1.158	1.181
Dwie osie			
12	28	1.602	1.660
28	33	1.602	1.660
33	38	1.602	1.788
38		2.033	2.291
Trzy osie i więcej			
12	38	1.602	1.625
38		1.625	1.788

UZASADNIENIE

Biorąc pod uwagę uwarunkowania ekonomiczno- finansowe społeczeństwa gminy w pozycji uchwał podatkowych na 2023 r. została zastosowana generalna zasada - obniżenia stawek ogłoszonych obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na 2023 r. (M.P. z dnia 1 sierpnia 2022 r.).

W związku z powyższym podatek od środków transportowych według stawek ogłoszonych przez Ministra Finansów wynosiłby **397.837,52 zł**. Podatek według stawek określonych przez Radę Miejską wynosi **242.531,18 zł**. Skutek obniżenia stawek podatku od środków transportowych wynosi **155.306,34 zł**.

Projekt

z dnia 17 listopada 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WODZISŁAW**

z dnia 17 listopada 2022 r.

w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 12, art. 19 pkt.2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 poz. 1452 z późn.zm.) art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 poz. 333), oraz art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 poz. 888) w związku z art. 9, art. 28 § 4 i art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn.zm.) **Rada Miejska w Wodzisławiu uchwala co następuje:**

§ 1. Zarządza się na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Wodzisław pobór podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa.

§ 2. Na inkasentów podatków o których mowa w § 1 wyznacza się dla obszarów sołectw następujące osoby:

Lp.	Nazwa sołectwa	Imię i nazwisko inkasenta	% zainkasowanej kwoty
1.	Brzeście	Bernaś Sylwia	11,0
2.	Brzezinki	Biedroń Agnieszka	12,5
3.	Droblin	Adamski Piotr	14,5
4.	Dębiany	Szałapska Wiesława	13,0
5.	Folga I	Tkacz Andrzej	14,5
6.	Jeziorki	Kilian Dorota	14,5
7.	Judasze	Frydel Jakub	15,0
8.	Kaziny	Bąk Józef	12,0
9.	Klemencice	Nowak Przemysław	10,5
10.	Konary	Kaszuba Waldemar	11,5
11.	Kowalów Dolny	Capiga Ewa	14,5
12.	Kowalów Górny	Byszewska-Nowak Monika	14,5
13.	Kreżoły	Szota Mirosław	14,0
14.	Laskowa	Krzemień Joanna	12,0
15.	Ludwinów	Klepek Krzysztof	15,0
16.	Lubcza	Królikowska Justyna	11,5
17.	Łany	Kalisz Łukasz	13,0
18.	Mieronice	Sobczyk Zofia	13,0
19.	Mierzawa	Baran Agnieszka	13,0
20.	Nawarzyce	Bonarski Karol	10,5
21.	Niegosławice	Wojtecki Zbigniew	10,5
22.	Olbrachcice	Łukasik Marzena	14,5
23.	Stara Olszówka	Dercz Ryszard	13,0
24.	Nowa Olszówka	Nagły Katarzyna	14,5
25.	Pękosław	Błaszczuk Jadwiga	13,5
26.	Pokrzywnica	Górka Mirosława	14,5
27.	Piotrkowice	Zasada Lidia	11,0
28.	Piskorzowice	Kowalczyk Urszula	14,5

29.	Podlesie	Żołędzka Barbara	14,5
30.	Promyk	Pardała Czesław	14,5
31.	Przyłęk	Krawiec Mirosław	13,0
32.	Przyłęczek	Krzelowski Leszek	14,5
33.	Przyrąb	Frankowska Halina	11,5
34.	Przewody	Piasek Małgorzata	12,0
35.	Sadki	Kopeć Justyna	14,0
36.	Sielec	Habiński Marek	14,0
37.	Strzeszkowice	Klamka Jan	14,0
38.	Świątniki	Bystrowska Jolanta	14,0
39.	Wodacz	Cielesta Wiesław	13,5
40.	Wodzisław	Gądek Wojciech	11,5
41.	Wola Lubecka	Dąbrowska Małgorzata	14,5
42.	Września	Znojek Tadeusz	17,0
43.	Zarzecze	Dziób Małgorzata	14,0

§ 3. 1. Inkasenci, o których mowa w § 2. są uprawnieni i zobowiązani do pobierania podatków odpowiednio od osób zamieszkałych lub posiadających majątek podlegający opodatkowaniu na obszarze ich działania.

2. Termin płatności zainkasowanych kwot podatku ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym przypada termin płatności poszczególnych podatków.

§ 4. Osoby fizyczne będące inkasentami dokonują czynności inkasa osobiście.

§ 5. Zarządzenie poboru podatków w drodze inkasa nie wyklucza uiszczenia należności przez podatników w kasie Banku Spółdzielczego w Wodzisławiu lub na właściwy rachunek bankowy.

§ 6. Za pobranie podatków i wpłacenie ich w terminie zgodnie z § 3 ust. 2 inkasentowi przysługuje wynagrodzenie zgodnie z § 2. Wynagrodzenie będzie wypłacone inkasentowi w terminie 30 dni od dnia rozliczenia zainkasowanych kwot. Inkasent nie jest upoważniony do samodzielnego potrącania swojego wynagrodzenia.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wodzisław.

§ 8. Traci moc Uchwała Nr VI/38/2019 Rady Gminy Wodzisław z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Burmistrz
Miasta i Gminy Wodzisław
mgr Dominik Łucastle

RADCA PRAWNY

Robert Bednarczyk
W.L.-K-836

skarbnik Gminy

mgr Zdzisława Kowalska

UZASADNIENIE

Zgodnie z przepisami regulującymi podatek rolny, leśny i od nieruchomości Rada Miejska może zarządzić pobór tych podatków od osób fizycznych w drodze inkasa, określić inkasentów oraz wysokość wynagrodzenia za inkaso. Niniejsza uchwała korzystając z ustawowych dyspozycji określa jako inkasentów sołtysów oraz określa wysokość wynagrodzenia za inkasao zgodnie z § 2. niniejszej uchwały.

Uchwała Nr/..../2022
Rady Miejskiej w Wodzisławiu
z dnia 30 listopada 2022 roku

Projekt

w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327), po przeprowadzeniu konsultacji z organizacjami pozarządowymi Rada Miejska w Wodzisławiu uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Przyjmuje się Program współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi na rok 2023.
2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wodzisław.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW
mgr Dominik Łucastek

SEKRETARZ
MIASTA I GMINY
mgr Renata Kozłara

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 5a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz.1057), zachodzi konieczność podjęcia uchwały w sprawie **rocznego programu współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2023 rok.** Wymienione w uchwale zadania mieszczą się w poszczególnych sferach działalności pożytku publicznego, które wymienia się w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przyjmując roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, Gmina deklaruje budowanie dialogu obywatelskiego, chęć umocnienia lokalnych działań, stworzenia warunków do powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej .

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
GMINY WODZISŁAW
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI, O KTÓRYCH MOWA
W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
I O WOLONTARIACIE NA ROK 2023**

§ 1. Przyjmuje się Roczny Program Współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2023 r.

Postanowienia ogólne

§ 2.

1. Podstawą Programu współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022, zwanego dalej „Programem” jest ustawa z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1327)
2. Program jest elementem długofalowej strategii rozwoju Gminy.
3. Program określa cele, zasady, podmioty, przedmiot, formy, priorytetowe zadania publiczne, okres i sposób realizacji programu, wysokość środków przeznaczonych na realizację programu, sposób oceny współpracy organów samorządowych Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi, informację o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji oraz tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

§ 3. Cel główny i cele szczegółowe programu

1. Zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Gminy wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie w ich realizację organizacji pozarządowych.
2. Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje.
3. Tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej.
4. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez aktywizację społeczności lokalnej.

5. Prowadzenie nowatorskich i efektywniejszych działań na rzecz mieszkańców.
6. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.
7. Poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych.
8. Tworzenie systemowych rozwiązań ważnych dla funkcjonowania Gminy.

§ 4. Zasady współpracy , o których mowa w art.5 ust.2

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.
2. Zasada pomocniczości jest zasadą o charakterze ustrojowym. Wskazuje podział zadań między sektorem publicznym, a obywatelskim ukierunkowanych na umacnianie obywateli, ich wspólnot i organizacji oraz ograniczanie interwencjonizmu państwa i administracji lokalnej.
3. Zasada suwerenności stron przejawia się w poszanowaniu autonomii organizacji pozarządowych oraz wzajemnym nie ingerowaniu w sprawy wewnętrzne.
4. Zasada partnerstwa oznacza współpracę równoprawnych partnerów na warunkach określanych stosowną umową lub porozumieniem.
5. Zasada efektywności polega na dążeniu do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych.
6. Zasada jawności oznacza, iż wszystkie zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi są jawne, powszechnie wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe w zakresie stosowanych procedur i kryteriów.
7. Zasada uczciwej konkurencji polega na udzielaniu wszystkim podmiotom tych samych informacji odnośnie wykonywanych działań, a także stosowaniu jednakowych kryteriów wspierania wszystkich organizacji pozarządowych, w tym stosowaniu jednakowych kryteriów przy podejmowaniu decyzji odnośnie finansowania działań tych podmiotów.

§ 5 Zakres przedmiotowy

Podmiotami realizującymi współpracę są:

- 1) Rada Miasta i jej Komisje - w zakresie wytyczania polityki społecznej i finansowej Gminy oraz priorytetów w sferze współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 2) Burmistrz Miasta i Gminy - w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Miejską,
- 3) Organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne na terenie Gminy Wodzisław lub dla jej mieszkańców - bez względu na siedzibę organizacji.

§ 6. Priorytetowe zadania publiczne

1. Przedmiotem współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy.

2. Do priorytetowych obszarów współpracy należą zadania:

1) w zakresie pomocy społecznej:

- a) pomoc mieszkańcom Gminy Wodzisław znajdującym się w trudnej sytuacji,
- b) podejmowanie działań prowadzących do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej i wyrównywania ich szans - w szczególności w zakresie samodzielnego i aktywnego życia, edukacji i zatrudnienia,
- c) usprawnienie systemu pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,
- d) wspomaganie wolontariatu,
- e) tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności osób starszych, w szczególności wpieranie samopomocowych form aktywizacji tych osób,
- f) organizowanie pomocy osobom bezdomnym, tworzenie systemu wychodzenia z bezdomności, angażowanie osób wykluczonych społecznie do poprawy swojej sytuacji, pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- g) aktywizacja osób pozostających bez pracy,
- h) organizowanie pomocy ofiarom katastrof i klęsk,
- i) wspomaganie aktywności mieszkańców na rzecz poprawy jakości życia w Gminie Wodzisław,
- j) wszechstronne wspomaganie rodzin,

2) w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego:

- a) zwiększanie dostępu mieszkańców do dóbr kultury,
- b) upowszechnianie kultury,
- c) edukacja kulturalna dzieci i młodzieży w tym prowadzenie świetlic wiejskich i środowiskowych,
- d) działania na rzecz kultury, sztuki oraz wspieranie zadań z zakresu ochrony obiektów zabytkowych,
- e) wspomaganie rozwoju kultury i sztuki, w tym twórczości artystycznej oraz organizowanie przedsięwzięć artystycznych wzbogacających ofertę Gminy,

3) w zakresie ochrony i promocji zdrowia:

- a) popularyzowanie wiedzy o zachowaniach zdrowotnych oraz profilaktyce chorób, szczególnie cywilizacyjnych,
- b) popularyzowanie wiedzy o zagrożeniach zdrowotnych wynikających z uzależnienia od tytoniu, alkoholu i narkotyków, leków oraz innych środków i zachowań stanowiących zagrożenie dla zdrowia,

- c) promocja i ochrona zdrowia, szczególnie w tych obszarach, które nie są dostatecznie zabezpieczone w ramach systemu ochrony zdrowia,
- d) propagowanie idei oraz wspieranie przynależności do sieci zdrowych szkół, przedszkoli i placówek medycznych,

4) w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji:

- a) wspieranie działań na rzecz rozwoju sportu i rekreacji mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych,
- b) tworzenie warunków pozwalających na osiągnięcie wysokiego poziomu sportowego, zwłaszcza w rywalizacji sportowej dzieci i młodzieży,
- c) organizowanie i prowadzenie zajęć sportowych,
- d) organizowanie obozów szkoleniowo-sportowych,
- e) wspieranie organizacji imprez i widowisk sportowych,
- f) wspieranie działań mających na celu lepsze i pełniejsze wykorzystanie walorów sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych,
- g) wspieranie organizacji imprez krajoznawczych na terenie Gminy,

5) w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego,

6) w zakresie edukacji:

- a) prowadzenie alternatywnych form edukacji oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- b) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców Gminy, w szczególności dzieci i młodzieży,
- c) popularyzacja tradycji narodowych i patriotyzmu,
- d) wzmacnianie tożsamości lokalnej i regionalnej,
- e) rozwój demokracji, propagowanie wolności i praw człowieka,
- f) wspomaganie działań popularyzujących szczególne osiągnięcia mieszkańcom Gminy w różnych dziedzinach,
- g) wspieranie działań na rzecz integracji europejskiej, w tym upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- h) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym w zakresie sportu i rekreacji,

7) w zakresie działalności wspomagającej organizacje pozarządowe:

- a) wspomaganie rozwoju organizacji pozarządowych, zwłaszcza w profesjonalizacji ich pracy,

8) działania proekologiczne, w tym edukacja ekologiczna, upowszechnianie idei ochrony zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego, promowanie zachowań proekologicznych

związanych z korzystaniem ze środowiska naturalnego, w tym właściwa gospodarka wodna oraz odpadowa,

9) wspomaganie przedsiębiorczości,

10) w zakresie współpracy międzynarodowej:

a) upowszechnianie i rozwijanie kontaktów partnerskich Wodzisławia z innymi miastami w kraju i poza jego granicami,

b) propagowanie aktywnego kreowania tych kontaktów przez organizacje pozarządowe,

11) w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych: wspieranie działań realizowanych przez lokalne społeczności.

3. Przedmiotem współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi może być wspólne określanie ważnych dla mieszkańców potrzeb oraz tworzenie systemowych rozwiązań problemów.

§ 7. Formy współpracy

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może przybierać formy finansowe oraz pozafinansowe.

§ 8. Finansowe formy współpracy

1. Do finansowej formy współpracy stosuje się przepisy ustaw będących podstawą prawną uchwały w sprawie przyjęcia niniejszego programu.

2. Zlecenie realizacji zadania publicznego może nastąpić w formie powierzenia lub wsparcia, w trybie otwartego konkursu ofert przewidzianego w ustawie.

§ 9. Pozafinansowe formy współpracy

1. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w sferze informacyjnej polega w szczególności na:

1) prowadzeniu i aktualizacji serwisu informacyjnego na stronie internetowej Gminy Wodzisław : www.ugwodzislaw.pl,

2) informowaniu na stronach internetowych BIP w szczególności o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych i ich rozstrzygnięciach,

3) prowadzeniu i aktualizacji elektronicznej bazy danych o organizacjach pozarządowych realizujących zadania publiczne oraz rejestru organizacji pozarządowych, które otrzymały dotację z budżetu Gminy na realizację zadań publicznych.

2. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w sferze organizacyjnej polega w szczególności na:

1) tworzeniu lub współtworzeniu i aktywnym udziale w pracach wspólnych zespołów o charakterze inicjatywnym i doradczym,

- 2) współorganizowaniu konferencji oraz forów tematycznych ds. organizacji pozarządowych, dobroczynności, dzieci i młodzieży, seniorów, wykluczenia społecznego i innych wg potrzeb,
 - 3) przygotowywaniu i monitorowaniu porozumień zawieranych przez Gminę z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych.
3. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w sferze szkoleniowej polega w szczególności na:
- 1) inicjowaniu lub współorganizowaniu szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych realizowanych we współpracy z Gminą,
 - 2) inicjowaniu lub współorganizowaniu szkoleń dotyczących pozyskiwania środków z funduszy europejskich i innych środków pomocowych,
4. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w innych formach polega w szczególności na:
- 1) konsultowaniu projektów aktów prawa lokalnego z organizacjami pozarządowymi, zgodnie z ich celami statutowymi,
 - 2) opiniowaniu działalności organizacji pozarządowych oraz udzielaniu rekomendacji;
 - 3) udzielaniu pomocy w przygotowywaniu aplikacji programów, których realizacja wymaga współpracy kilku podmiotów,
 - 4) wspomaganiu organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych dofinansowanych ze środków europejskich i innych środków pomocowych,
 - 5) udzielaniu pomocy w nawiązaniu kontaktów międzynarodowych,
 - 6) promocji działalności organizacji pozarządowych w mediach,
 - 7) umożliwianiu dostępu do lokalu oraz wyposażenia niezbędnego do przeprowadzania spotkań organizacji, realizujących zadania publiczne na rzecz Gminy i jej mieszkańców,
 - 8) przygotowywaniu sprawozdań i analiz dotyczących realizacji niniejszej uchwały,
 - 9) angażowaniu organizacji pozarządowych do wymiany doświadczeń, prezentacji osiągnięć.

§ 10. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartym konkursie ofert

Burmistrz Miasta i Gminy Wodzisław powołuje zarządzeniem Komisję Konkursową otwartych konkursów ofert na realizację w Gminie zadań publicznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej przez podmioty prowadzące działalność pożytku. W zarządzeniu tym określa jej skład oraz zasady działania, do których w szczególności należą:

- podejmowanie decyzji zwykłą większością głosów,
- podejmowanie w sprawach proceduralnych decyzji w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów,

- analiza jedynie ofert kompletnych pod względem formalnym,
- przekazywanie do rozpatrzenia Burmistrzowi Miasta i Gminy ofert, które uzyskały wymaganą minimalną liczbę punktów.

§ 11. Okres realizacji programu

Gmina Wodzisław realizuje zadania publiczne we współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na podstawie rocznego programu współpracy. Działania te obejmują 2022 rok.

§ 12. Sposób realizacji programu

Cele programu powinny być realizowane w szczególności poprzez:

- wzajemne informowanie się Gminy i organizacji pozarządowych o kierunkach działań w celu zharmonizowania kierunków działań,
- informowanie przez Gminę na stronach internetowych BIP o ogłoszonych konkursach ofert na realizację zadań publicznych i ich rozstrzygnięciach,
- zlecenie przez Gminę realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym poprzez powierzenie wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspieranie wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na ich dofinansowanie,
- zawieranie umów o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
- umożliwianie organizacjom pozarządowym w miarę możliwości dostępu do lokalów,
- wspomaganie organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych dofinansowanych ze środków europejskich i innych środków pomocowych,
- tworzenie lub współtworzenie i aktywny udział w pracach wspólnych, zespołów o charakterze inicjatywnym i doradczym.

§ 13. Sposób oceny realizacji programu

1. Burmistrz dokonuje oceny realizacji zadania zleconego organizacji pozarządowej na zasadach określonych w ustawie.
2. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące bieżącej realizacji programu Gminy z organizacjami pozarządowymi mogą być zgłaszane Burmistrzowi .
3. Uwagi, wnioski i propozycje, o których mowa w ust. 2, związane z realizowanymi przez organizacje pozarządowe zadaniami publicznymi, będą wykorzystywane do usprawnienia współpracy.
4. Miernikami efektywności Programu współpracy Gminy Wodzisław z organizacjami pozarządowymi w 2022 r. będą:
 - 1) liczba osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy),

- 2) liczba osób, które były adresatami różnych działań publicznych,
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy na realizację tych zadań,
- 4) wysokość dofinansowania uzyskanego ewentualnie ze środków europejskich i innych środków pomocowych.

§ 14. Informacje o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji

Program tworzony jest na bazie projektu programu, który konsultowany jest z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, zgodnie z zapisami uchwały Nr VI/24/2011 Rady Gminy Wodzisław z dnia 25 lutego 2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Projekt programu zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy .

Uwagi i opinie co do projektu programu przesłać można drogą pocztową, złożyć na piśmie bezpośrednio w Sekretariacie Urzędu Miasta i Gminy w Wodzisławiu lub przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej w terminie 14 dni.

Uwagi i opinie zgłoszone podczas konsultacji poddawane są analizie i w miarę możliwości uwzględniane. Z przeprowadzonych konsultacji sporządzane jest sprawozdanie zawierające uwagi i opinie, które jest przedstawiane Burmistrzowi.

§ 15. Finansowanie programu

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na finansowanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Zadanie w zakresie :	Kwota w zł :
Upowszechnianie sportu i rekreacji	130.000
Kultury i dziedzictwa narodowego	37.000

Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Wodzisławiu
z dnia 2022 r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII/84/2019 Rady Gminy Wodzisław z dnia 3 października 2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wodzisław.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), art. 30 ust. 6 w zw. z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.) oraz art. 29 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Z 2022r. poz. 1116) **Rada Miejska w Wodzisławiu uchwala, co następuje:**

§ 1.

W załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XIII/84/2019 Rady Gminy Wodzisław z dnia 3 października 2019 r. w sprawie uchwalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wodzisław, wprowadza się następujące zmiany:

1) § 13.2. otrzymuje brzmienie jak następuje:

„ § 13.2. Dodatek funkcyjny przysługuje również:

- 1) nauczycielowi, któremu powierzono wychowawstwo klasy;
- 2) nauczyciel;owi, opiekującemu się oddziałem lub grupą przedszkolną;
- 3) nauczycielowi za sprawowanie funkcji opiekuna stażu,
- 4) nauczycielowi za sprawowanie funkcji mentora.

2) § 13.5. otrzymuje brzmienie jak następuje:

„ § 13.5. Wysokość dodatku funkcyjnego dla nauczyciela, o którym mowa w ust. 2 ustala się za:

- 1) wychowawstwo klasy w wysokości:
 - a) do 20 uczniów – 300,00zł
 - b) powyżej 20 uczniów – 350,00zł
- 2) opiekę nad oddziałem, grupą przedszkolną – 300,00zł
- 3) funkcje opiekuna stażu - od 50zł do 200zł za każdego nauczyciela powierzonego opiece
- 4) funkcje mentora - od 50zł do 200zł za każdego nauczyciela powierzonego opiece.

§ 2.

Pozostałe postanowienia uchwały pozostają bez zmian.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wodzisław.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

BURMISTRZ
MIASTA I GMINY WODZISŁAW
mgr Dominik Łukasik

RADCA PRAWNY

Robert Bednarczyk
KL/R-836

KIEROWNIK
Centrum Usług Wspólnych
w Wodzisławiu
mgr Renata Walczak

UZASADNIENIE

W związku ze zmianami w ustawie – Karta Nauczyciela, wprowadzonymi z dniem 1 września 2022 r. ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1730) w zakresie awansu zawodowego nauczycieli, w tym wprowadzeniem w art. 9ca ust. 11-13 ustawy – Karta Nauczyciela funkcji mentora, którego zadaniem będzie wspieranie na bieżąco nauczyciela początkującego w procesie wdrażania do pracy w zawodzie.

Podstawą zmiany jest zawiadomienie o wszczęciu postępowania nadzorczego przez Wojewodę Świętokrzyskiego Znak Nr PNK.I.4131.159.2022 z dnia 15 listopada 2022 r., którego przyczyną były zastrzeżenia dotyczące § 1 uchwały. Nowy zapis otrzymał brzmienie zgodnie z wytycznym Wojewody Świętokrzyskiego. Zatem podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez związki zawodowe.